

Inhoud

Inleiding

Het beste van Japan	6
Een uniek land	19
Een eilandenrijk	23

Geschiedenis

Belangrijke data	30
Prehistorie en Middeleeuwen	33
De Edo-periode	38
De moderne tijd	43

Karakteristieken

Het leven in het huidige Japan	55
Godsdienst	67
Kunst, kunstnijverheid en literatuur	77
Japanse podiumkunsten	85
De Japanse film	91
Architectuur	97
Sport en vrije tijd	106
Eten en drinken	115

Thema's

Milieubewustzijn	29
De keizerlijke familie	51
Manga	83
Animatiefilms	95
Moderne architectuur	103
Vechtsporten	111

Japanse dranken	121
De aardbeving en tsunami van 2011	217
De heiligdommen van Ise	275
Aardbevingen	289

Wetenswaard

Shintoïsme en boeddhisme	74
Japanse tuinarchitectuur	104
Sumoworstelaars	112
Japans eten	122
Treinen	162
De natuur in	230
Japanse kimono's	290

Reizen door Japan

Inleiding	131
De Kanto-vlakte en Chubu	135
Tokio	139
De omgeving van Tokio	165
Centraal-Honshu	187
Het noorden	205
Tohoku	207
Hokkaido	219
De regio Kansai	235
Kyoto	237
De omgeving van Kyoto	253
Nara	261
Zuid-Kansai	271

Osaka en Kobe	277
Het zuiden	295
Chugoku	299
Shikoku	317
Kyushu	327
Okinawa	347

Reisinformatie

Vervoer	358
Accommodatie	363
Uit eten	371
Activiteiten	380
Praktische informatie	391
Taal	402
Lezenswaard	405

Voor een volledige inhoudsopgave van de Reisinformatie zie pagina 357.

Fotoverantwoording	407
Colofon	408
Index	409

Kaarten

Japan	132
Tokio	136
Kanto	166
Kamakura	171
Centraal-Honshu	188
Tohoku	208
Sapporo	220
Hokkaido	222
Kansai	234
Kyoto	238
Nara	262
Osaka	278
Chugoku en Shikoku	296
Hiroshima	306
Kyushu	328
Nagasaki	335
Okinawa	348
De Yaeyama-eilanden	353

Voorflap Japan

Achterflap De metro van Tokio

HET BESTE VAN JAPAN: TOPBEZIENSWAARDIGHEDEN

Japan, het 'Land van de Rijzende Zon', kent grote contrasten: van eeuwenoud tot hypermodern en van ongerept tot volkomen kunstmatig. Juist deze tegenstellingen maken het land zo boeiend.

△ **Tempel en tuinen van Ginkaku-ji, Kyoto.** Deze tempel is een van de mooiste voorbeelden van verfijnde 15e-eeuwse Japanse architectuur. *Zie blz. 247.*

▽ **De Fuji.** Wie deze vulkaan ziet begrijpt onmiddellijk waarom Japanners al eeuwenlang gefascineerd zijn door de Fuji-san, die het landschap ten westen van Tokio domineert. De berg staat op de lijst van Werelderfgoederen. *Zie blz. 179.*

△ **Tosho-gu.** In Nikko, diep in de beboste bergen ten noorden van Tokio, staat een van de spectaculairste tempelcomplexen van Japan; ook als u weinig tijd hebt mag u de rijkversierde Tosho-gu eigenlijk niet missen. *Zie blz. 181.*

▽ **Wandelen in de Japanse Alpen.** Magnifieke berglandschappen en prachtige paden maken de Japanse Alpen tot het mooiste wandelgebied van Japan. Het aantrekkelijke dorp Kamikochi is een perfecte uitvalsbasis. *Zie blz. 195.*

△ **Hiroshima's Peace Memorial Park.** Het Vredespark, gesticht ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de atombomb op Hiroshima in 1945, is een ontroerende en indrukwekkende aanklacht tegen de gruwelen van de atoomoorlog. *Zie blz. 306.*

△ **Naoshima.** Dit rustige eiland in de Japanse Binnenzee is met zijn avantgardistische galeries en installaties in de openlucht een van de hoogtepunten van de hedendaagse kunstscene. *Zie blz. 319.*

▽ **De Yaeyama-eilanden, Okinawa.** Ongerepte stranden, prachtige duiklocaties, een ontspannen levenstempo en een heel eigen cultuur - het is soms moeilijk te geloven dat deze eilanden deel uitmaken van Japan. *Zie blz. 353.*

△ **Uitgaan in Roppongi (Tokio).** Roppongi is een wijk met coole bars, lawaaiige nachtclubs en chique restaurants. Een avondje uit gaat flink in de papieren lopen, maar zult u niet snel vergeten. *Zie blz. 154.*

△ **Ryokan.** Een nacht in een traditionele herberg (*ryokan*) is een typisch Japanse ervaring - een combinatie van verfijnde luxe, elegantie en het summum van ontspanning. *Zie blz. 363.*

▽ **De Japanse keuken.** Van de geraffineerde keuken van Kyoto tot kokendhete kommen goedkope *ramen*, en alles daartussenin - Japan is een paradijs voor lekkerbekken. *Zie blz. 115.*

HET BESTE VAN JAPAN: ANDERE HOOGTEPUNTEN

Van gezinsuitjes en unieke attracties tot historische bezienswaardigheden en warme bronnen: hier vindt u in één oogopslag het beste dat Japan te bieden heeft - plus enkele tips om geld te besparen.

De tuin Shinjuku Gyoen in de lente, Tokio.

DE LEUKSTE GEZINSUITJES

Kiddyland. In verschillende wijken van Tokio puilen de winkels uit van het speelgoed en figuurtjes als *Hello Kitty* en *Pokémon*.
Zie blz. 390.

DisneySea. Dit themapark maakt deel uit van Tokyo Disneyland, maar er is wel een apart entreekaartje voor nodig. Alle thema's hebben te maken met water. U kunt er het beste een volle dag voor uittrekken.
Zie blz. 165.

Ghibli Museum. Dit museum en themapark in een voorstad van Tokio is gewijd aan de vermaarde

animatiestudio Ghibli. Er is onder andere werk te zien van de grote meester, Miyazaki Hayao.
Zie blz. 167.

Universal Studios Japan. Speciale effecten en attracties. Osaka's themapark is opgezet naar het voorbeeld in Los Angeles.
Zie blz. 283.

Miraikan. Een interactief museum in Odaiba waar oudere kinderen van alles te weten komen over de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van robotica, ruimtevaart en nog veel meer.
Zie blz. 156.

Kiddyland, Aoyama, Tokio.

TYPISCH JAPAN

Stations met warenhuizen. Vanaf het treinperron rechtstreeks een enorm warenhuis in? Het kan onder andere in Nihombashi, Ikebukuro en Shibuya in Tokio.

High-tech toiletten. Japan biedt het summum op toiletgebied. Veel hotels en warenhuizen hebben *washlets*, toiletten met een verwarmde bril, warmeluchtdrogers en soms zelfs muziekjes om andere geluiden te maskeren.

Japanse verkoopautomaten.

Capsulehotels. Niet geschikt voor mensen met claustrofobie: de gasten slapen in gestapelde cellen van ongeveer 2 x 1 x 1 m. Bagage kan worden opgeborgen in een kluisje.

Verkoopautomaten. Er staan naar schatting meer dan 5 miljoen verkoopautomaten in Japan, waar de meest uiteenlopende dingen verkrijgbaar zijn, van weggooi-ondergoed tot kant-en-klare noedels.

DE MOOISTE PARKEN EN TUIJNEN

Het park Ritsurin-koen.

Koishikawa Korakuen.

Deze fraaie tuin uit de Edo-periode, de oudste van Tokio, maakt - in tegenstelling tot veel andere Japanse tuinen - een natuurlijke, informele indruk. *Zie blz. 149.*

Shinjuku Gyoen. Een park in Tokio met een

groot aantal soorten planten en bomen. Er zijn voorbeelden van verschillende tuinstijlen te zien. De grote botanische kas is ideaal voor op een kille dag. *Zie blz. 160.*

Daisen-in. Deze prachtige tuin bij de Daitoku-ji in Tokio doet denken aan een Chinese schildering. *Zie blz. 248.*

Ryoan-ji. In Kyoto bevindt zich de beroemdste droge tuin (*karesansui*) ter wereld. De Ryoan-ji is aangelegd in 1499 en was vooral bedoeld als hulpmiddel bij meditatie. *Zie blz. 249.*

Ritsurin-koen. De in 1745 gereedgekomen Ritsurin-tuin op het eiland Shikoku is een van de mooiste tuinen van Japan. *Zie blz. 318.*

DE BESTE MODERNE ARCHITECTUUR

Fuji TV-gebouw. Dit gebouw met radio- en televisiestudio's op het kunstmatige eiland Odaiba in Tokio is een meesterwerk van Tange Kenzo. Het uitzicht vanuit de enorme metalen 'bol' bovenin het gebouw is ronduit spectaculair. *Zie blz. 155.*

Tokyo Big Sight. Dit complex in de wijk Odaiba in Tokio bestaat uit vier omgekeerde piramides die elk op een smalle basis rusten. *Zie blz. 155.*

Umeda Sky Building. De ruimte tussen deze twee wolkenkrabbers in Osaka wordt hoog in de lucht overbrugd;

panoramisch uitzicht gegarandeerd! *Zie blz. 279.*

ACROS Centre. Fukuoka is een laboratorium voor architectuur. Eén kant van het culturele centrum ACROS heeft de vorm van een trap waarvan de 'treden' begroeid zijn met hangplanten; het doet denken aan een science-fictionachtige ruïne. *Zie blz. 331.*

Tokyo Sky Tree. Deze telecommunicatietoren is in 2012 gereedgekomen en is het op een na hoogste bouwwerk ter wereld; het torent 634 m boven Oost-Tokio uit. *Zie blz. 153.*

Accommodatie in de tempel Eko-in.

DE AUTHENTIEKSTE BELEVENISSEN

Bezoek aan een kasteel.

Himeji-jo is het mooiste kasteel van Japan. Het staat ook bekend als Shirasagi-jo ('Kasteel van de Witte Kraanvogel') - de gracieuze vormen doen denken aan een vogel die op het punt staat op te vliegen. *Zie blz. 287.*

Een sumotoernooi.

Bij de sumosport komen eeuwenoude rituelen om de hoek kijken. Het trainingstoernooi in de Kokugikan-arena (Tokio) is toegankelijk voor publiek. *Zie blz. 112.*

Verblijf in een shukubo op de Koya-san. Veel tempels beschikken over spartaanse accommodatie, maar geen enkele is

zo sfeervol als dit tempel- en kloostercomplex, diep in een bos op een berg-helling. *Zie blz. 273.*

Vuurwerk. In de zomer zijn er tal van vuurwerkshows. De grootste en mooiste is Sumida-gawa, eind juli in Tokio (*zie blz. 383*), maar in juli en augustus kunt u overal in het land genieten van prachtig vuurwerk.

Festivals. In het hele land worden grote en kleine *matsuri* (festivals) gevierd, met traditionele dansen, muziek en stalletjes met heerlijk eten. Een van de beste is het Guyo-Odori-dansfestival in Gujo Hachiman, Honshu. *Zie blz. 192.*

Het festival Kenka Matsuri, Himeji.

Neonreclames in Tokio.

HET BESTE VAN HET MODERNE JAPAN

De shinkansen. U hoeft geen treinspotter te zijn om te genieten van de super-gestroomlijnde *shinkansen*. Hij is pijlsnel, rijdt stipt op tijd en is fraai om te zien. *Zie blz. 361 en 162.*

Winkelen in Akihabara. Akihabara in Tokio wordt met recht de 'elektrische stad' genoemd. In de enorme winkels met consumentenelektronica zijn de nieuwste gadgets en technologische snufjes te koop. *Zie blz. 147.*

Roppongi, Tokio. Het centrum van Tokio is van

karakter veranderd door reusachtige nieuwe winkelcentra als Roppongi Hills en Tokyo Midtown, die model kunnen staan voor het moderne, hedendaagse Japan. *Zie blz. 154 en 155.*

Shinjuku. Hoewel minder modieus dan Roppongi, barst Shinjuku van de energie. In deze levendige buurt bevindt zich de grootste Koreaanse wijk van Tokio, evenals het centrum van de gayscene en de grootste rosse buurt van de stad. *Zie blz. 159-161.*

DE MOOISTE TEMPELS EN HEILIGDOMMEN

Asakusa Kannon-tempel (Senso-ji). De drukste tempel van Tokio, met jaarlijks tientallen evenementen en festivals. Aan de straat erheen, Nakamise, staan tal van kunstnijverheidswinkels. *Zie blz. 152.*

Kanda Myojin-heiligdom. Een van de levendigste shinto-heiligdommen van Tokio, vooral in de week-ends, als er huwelijken, rituelen en festivals worden gehouden. De schrijn is geschilderd in felle kleuren. *Zie blz. 147.*

Meiji-heiligdom. Magnifiek gelegen in een bos in Tokio. Grindpaden voeren naar het heiligdom, een prachtig voorbeeld van shinto-ontwerp. *Zie blz. 157.*

Yamadera. Het heiligste tempelcomplex van Tohoku stamt uit de 9e eeuw. Het terrein bestaat uit een doolhof van stenen trappen en paden op een rotsachtige helling. *Zie blz. 213.*

Gouden Paviljoen (Kinkaku-ji). De vergulde Kinkaku-ji is in de jaren vijftig van de 20e eeuw herbouwd, maar is nog steeds een van de grootste bezienswaardigheden van Kyoto. *Zie blz. 249.*

Itsukushima-jinja. Een magnifiek complex op palen en pilaren die 16 m boven het water van Miyajima oprijzen. De steigers en platforms van dit schitterende heiligdom lijken boven het water te zweven. *Zie blz. 309.*

Het tempelcomplex Yamadera, Tohoku.

DE POPULAIERSTE WARME BRONNEN

Dogo Onsen. Deze warme bronnen in Shikoku zijn de oudste van Japan. Ze worden al genoemd in de *Manyoshu*, een poëziebundel van rond het jaar 750. *Zie blz. 323.*

Beppu. Een druk kuuroord in Kyushu met acht warme bronnen, elk met andere eigenschappen. De zogenaamde 'helle-vijvers' van kokendhete modder trekken veel liefhebbers. *Zie blz. 341.*

Noboribetsu. Een kuuroord in Hokkaido met elf soorten warm bronwater, waaronder water met zout (voor pijnverlichting), ijzer

(voor verlichting van reuma) en natriumwaterstofcarbonaat (voor de huid). *Zie blz. 223.*

Naruko. Deze bron in Tohoku, die vroeger heilig was, is al meer dan duizend jaar in gebruik. Hij staat bekend om zijn geneeskrachtige water. *Zie blz. 211.*

Hakone. Een bijzonder populaire weekendbestemming voor inwoners van Tokio. Hakone ligt op enkele uren reizen van het centrum van de stad te midden van een schitterend berglandschap. *Zie blz. 180.*

Bad met warm bronwater, Dogo Onsen, Shikoku.

Het Imperial Hotel van Frank Lloyd Wright, Centraal-Honshu.

DE BESTE MUSEA

Edo Tokyo Museum.

Een van de beste musea van Japan, met schaalmodellen van het Tokio van de 19e eeuw tot op heden. *Zie blz. 149.*

Nationaal Museum van Tokio. Dit museum aan de rand van het Ueno-park bezit de grootste collectie Japanse kunst ter wereld. *Zie blz. 151.*

Meiji-mura. Op een prachtig terrein van ongeveer 100 ha bij

Nagoya zijn zestig oorspronkelijke panden uit de Meiji-periode, afkomstig uit het hele land, bijeengebracht. *Zie blz. 190.*

Nagoya City Science Museum. Interessante interactieve opstellingen. Bij het museum hoort ook het grootste planetarium ter wereld, dat is ondergebracht in een reusachtige zilveren bol. *Zie blz. 189.*

GELD BESPAREN

Accommodatie. Japan kan betaalbaar zijn - mits u luxehotels en restaurants mijdt en geen gebruik maakt van taxi's. Eenvoudige en middenklassehotels kosten tussen ¥ 3000 en ¥ 6000.

Reizen. Wie vóór aankomst in het land een Japan Rail Pass aanschafft, kan veel geld besparen. De JR-pas is ook geldig voor sommige lokale treinen in steden als Tokio.

Nachtbussen zijn goedkoper dan treinen.

Winkelen. Sommige warenhuizen geven buitenlanders 5 procent korting. Bij toeristenbureaus zijn vaak regionale kortingskaarten verkrijgbaar die bij een groot aantal winkels en restaurants kunnen worden ingewisseld.

Eten. Gezien de felle concurrentie tussen restaurants hoeft eten niet

duur te zijn - bijvoorbeeld een lunch voor ¥ 600 of fastfood voor ¥ 350.

Drinken. Drankjes in clubs en disco's zijn soms inbegrepen bij de toegangsprijs, en ook als dat niet zo is, zijn ze vaak goedkoper dan in bars. Een andere mogelijkheid zijn *tachinomiya* ('staanbars'), waar u geen eten hoeft te kopen.

Foaien. Het geven van foaien is in Japan zeer gebruikelijk.

DE EDO-PERIODE

In de tijd van de machtige shoguns en hun krijgslieden, de samoerai, zijn in de Japanse cultuur denk- en handelwijzen tot ontwikkeling gekomen die tot op de dag van vandaag voortleven.

De politieke, economische, sociale, religieuze en intellectuele ontwikkelingen ten tijde van de Edo-periode (1600-1868) zijn buitengewoon complex. Een van de belangrijkste kenmerken van deze tijd was de opkomst van een welvarende klasse van kooplieden, die gepaard ging met een snelle groei van de steden. Edo (het huidige Tokio) ontwikkelde zich tot een van de grootste steden ter wereld en had aan het begin van de 18e eeuw naar schatting een miljoen inwoners - meer dan het Londen en Parijs van die tijd.

De Tokugawa-shoguns

Shogun Hideyoshi vreesde lange tijd dat hij zonder mannelijke opvolger zou sterven. Toen hij enkele jaren voor zijn dood toch een zoon kreeg, Hideyori, raakte hij geobsedeerd door het idee om de stamvader te worden van een dynastie van machtige heersers. Daarom benoemde hij een raad van regenten die bestond uit vooraanstaande vazallen en bondgenoten; ze zwoeren een eed van trouw aan het jongetje, dat ten tijde van de dood van Hideyoshi vijf jaar oud was.

Het belangrijkste lid van deze raad van regenten was Tokugawa Ieyasu (1542-1616), die na de dood van Hideyoshi het grootste deel van diens gebied bestuurde. Binnen een jaar na de dood van Hideyoshi wist hij ongeveer de helft van de raadsleden die trouw hadden gezworen aan diens zoon aan zijn kant te krijgen. Nadat hij in 1600 een militaire coalitie van krijgsheren uit het westen van Japan in de Slag van Sekigahara (bij Kyoto) had verslagen, werd hij de feitelijke heerser over de Japanse eilanden.

In 1603 verleende de keizer, die vrijwel geen macht meer bezat maar als symbool nog wel van belang was, de titel shogun aan Tokugawa Ieyasu. Hij vestigde zich in Edo en droeg zijn titel al in 1605 over aan zijn zoon. Ieyasu trok zich terug uit

Tokugawa Ieyasu (1542-1616), de stichter en eerste shogun van het Tokugawa-shogunaat.

het openbare leven, maar bleef zich achter de schermen onvermoeibaar inzetten voor de consolidatie van de positie van zijn familie - wat hem als volleerd intrigant uitstekend afging. Hij stierf in 1616.

Het grootste probleem waar Ieyasu tegenaan liep was de vraag hoe hij het bestaande systeem in Japan - een combinatie van een sterke, gecentraliseerde militaire macht en een volledig gedecentraliseerd burgerlijk bestuur - tot een levensvatbare bestuursvorm kon omvormen. Hiertoe ontwierp hij een ingewikkeld systeem waarin feodale autoriteit werd gecombineerd met een bureaucratisch bestuursstelsel. Aan de top van de piramide stond de Tokugawa-shogun; onder hem kwamen de

JAPANESE PODIUMKUNSTEN

De meeste traditionele Japanse uitvoerende kunsten maken op buitenstaanders een zweverige, bijna religieuze indruk. Toch zijn sommige genres speciaal bedoeld voor het 'gewone volk'.

In traditionele Japanse podiumkunsten is het onderscheid tussen dans en toneel vaag. De meeste genres zijn voortgekomen uit dans en worden begeleid door muziek. Soms wordt er ook bij gezongen.

Er zijn vijf belangrijke traditionele vormen van uitvoerende kunst: *bugaku*, *noh*, *kyogen*, *bunraku* en kabuki. Alleen *bugaku*, *noh* en *kyogen* worden als klassiek beschouwd; deze genres werden vroeger exclusief voor de aristocratie opgevoerd. *Bunraku* en kabuki worden eveneens tot de traditionele podiumkunsten gerekend, maar deze zijn voortgekomen uit de levendige volkscultuur van de Edo-periode.

Hetzelfde geldt voor *kagura*, dat wel eens wordt vertaald als 'volksoneel'. Dit genre - een combinatie van dans, toneel, verhalende en religieuze elementen - wordt op feestdagen ter ere van de godheid van een heiligdom opgevoerd. Er zijn grote regionale verschillen, uiteenlopend van religieuze mysteries en heroïsche heldenverhalen tot dubbelzinnige kluchten en symbolische seksuele voorstellingen - of een combinatie van al deze elementen.

Bugaku

Er is niets bekend over de inheemse dans- en toneeltradities uit de tijd vóór de 'culturele import' van het vasteland van Azië. Al in de 7e en 8e eeuw domineerden cultuurelementen uit Korea en China het leven aan het Japanse keizerlijk hof.

In 702 richtte het keizerlijk hof een bureau op om van het vasteland overgenomen vormen van hofmuziek (*gagaku*) en -dans (*bugaku*) vast te leggen, te behouden en uit te voeren. Deze omvatten niet alleen danstradities uit China en Korea, maar ook uit India en Zuidoost-Azië. Dergelijke dansen zijn zo gestileerd en abstract dat er nauwelijks sprake is van een verhaallijn of dramatische

Bugaku, een traditionele Japanse dans.

ontwikkeling. De choreografie, die meestal wordt uitgevoerd door twee paar dansers, wordt gekenmerkt door een stijve motoriek en is meestal symmetrisch.

Een *bugaku*-podium bestaat uit een vrijstaand verhoogd platform in de openlucht, dat betreden kan worden door trappen aan de voor- en achterkant. De vloer is bekleed met groene zijde, de treden zijn zwart gelakt en de balustrade is vervaardigd van vermiljoenrood lakwerk.

Het *bugaku*-repertoire bestaat al bijna vijftien eeuwen; de ongeveer zestig verschillende dansen die bewaard zijn gebleven worden nog steeds opgevoerd. Ze zijn onderverdeeld in 'rechts' en 'links', zoals ook in China gebruikelijk was. 'Linkerdansen' zijn traag en gracieus, 'rechterdansen'

Vechtsporten

Meesters in de vechtsporten staan in Japan in hoog aanzien. Er zijn twee categorieën: vechtsporten met en zonder wapens.

Veel vechtsporten die tegenwoordig over de hele wereld worden beoefend zijn oorspronkelijk afkomstig uit China, Japan en Korea.

In Japan wordt een onderscheid gemaakt tussen *bujutsu* (de zogenaamde 'oude vechtsporten') en *budo* ('nieuwe vechtsporten'). Beide zijn gebaseerd op spirituele concepten uit het zenboeddhisme. De meeste Japanse termen voor vechtsporten eindigen op het achtervoegsel *-do*, wat vaak wordt vertaald als 'weg' of 'pad'. Zo betekent *kendo* 'de weg van het zwaard'. *Do* komt ook voor in de woorden *budo* en *dojo* - een oefenruimte voor vechtsporten.

De oorspronkelijke vorm van judo, jiu-jitsu, stamt uit de Edo-periode (1600-1868) en is oorspronkelijk ontwikkeld om het met blote handen op te nemen tegen gewapende of ongewapende tegenstanders. De bekendste judohal in Japan is de Kodokan in Tokio, waar u elke avond judoka's kunt zien trainen.

Karate, dat in het Japans 'lege hand' betekent, is een vorm van ongewapende strijd waarin gebruik wordt gemaakt van de handen, ellebogen, knieën en voeten. Karate is rond de 17e eeuw ontstaan op het eiland Okinawa. Een clan die het eiland had veroverd vaardigde strenge wetten uit die het bezit van alle wapens verboden; als reactie hierop ontwikkelden de eilandbewoners de technieken van het hedendaagse karate.

Aikido is een vorm van zelfverdediging die is afgeleid van traditionele ongewapende technieken van jiu-jitsu, waarbij het momentum en de kracht van de tegenstander tegen hem worden gebruikt. Aangezien aikido een pure zelfverdedigingstechniek is, is er geen grote fysieke kracht voor nodig; tegenwoordig wordt het veel beoefend door vrouwen en ouderen.

Kendo ('de weg van het zwaard') is een Japanse vorm van schermen, gebaseerd op de technieken van het vechten met samoeraizwaarden. Geestelijke discipline wordt hierbij van even groot belang geacht als de eigenlijke schermtechnieken. Na de Tweede Wereldoorlog verboden de Amerikaanse bezettingsautoriteiten *kendo* omdat het te nauw verbonden zou zijn met het Japanse militarisme,

maar sinds 1957 staat deze sport weer op het lesprogramma van Japanse scholen.

Een andere Japanse vechtsport is *ninjutsu* ('de kunst van het verbergen', oftewel spionage). De beoefenaars van *ninjutsu* worden *ninja* genoemd. *Ninjutsu* is in de 13e eeuw ontwikkeld door mystici in de bergen. In die tijd waren de *ninja* meesters in alle vormen van gewapende en ongewapende strijd, inclusief moord en het gebruik van vermommingen, bommen en vergif. Hoewel de Japanse heersers *ninjutsu* in de 17e eeuw verboden, bleven de *ninja* in het geheim trainen en zijn hun technieken bewaard gebleven. Tegenwoordig wordt *nin-*

Kinderen op judoles.

jutsu onderwezen als krijgskunst met een geweldloze filosofie.

Een van de krijgskunsten die het hoogst in aanzien staan is *kyudo*, de 'weg van de boog'. Zenboogschieten is ontwikkeld door de samoerai, maar wordt tegenwoordig onderwezen op Japanse scholen en uitgevoerd tijdens speciale gelegenheden, bijvoorbeeld bij een jaarlijkse wedstrijd voor vrouwen tijdens de nieuwjaarsvakantie in de Sanjusangendo-tempel in Kyoto. *Yabusame* (boogschieten te paard), waarbij de boogschutter een pijl afschiet op een houten doelwit, is eveneens een zendiscipline die teruggaat tot de Kamakura-periode. Een van de bekendste demonstraties wordt jaarlijks gehouden in het heiligdom Tsurugaoka Hachimman in Kamakura. □

Bento

Net als in de meeste moderne landen is fastfood ook in Japan ingeburgerd. De traditionele verpakte lunch, *bento*, of eigenlijk *obento*, is daar feitelijk ook bij gaan horen, nu zowel supermarkten als *bento-ya* een breed assortiment lunches aanbieden om mee te nemen. Een *bento*-trommel, die plat en ondiep is, heeft tussenschotjes om rijst, ingelegde groentes en dergelijke gescheiden van elkaar te houden. *Bento* wordt op het werk, op school, bij picknicks en op feesten gegeten. Bijna alles kan er deel van uitmaken, ook westerse gerechten als spaghetti, worst en hamburgers.

Plateau met sushi's.

EET EN DRINK ALS EEN JAPANNER

Als u in een traditionele Japanse herberg of *izaka-ya* bent, kies dan eens *saba* (makreel) of *nijimasu* (regenboogforel). Eet ze *shioyaki* (met veel zout gegrild), met een glas koud Japans bier of een heel droge sake. *Izaka-ya*, waar drank op de eerste plaats komt, serveren allerlei Japanse hapjes, maar geen complete maaltijden, terwijl *koryori-ya* (in wezen eethuizen) lichte Japanse maaltijden opdienen. Beide soorten gelegenheden serveren bier, sake, *shochu* (Japanse sterkedrank) en soms ook whisky. Bij *izaka-ya* en *koryori-ya* staan dikwijls ook populaire regionale gerechten op de kaart, altijd met rijst. Een etentje in een van beide is een echte belevenis.

In Japan, waar druk gebruik wordt gemaakt van treinen, is de *ekiben* (van *eki*, station) een veel voorkomend verschijnsel. Treinen houden vaak lang genoeg halt om de passagiers in staat te stellen even uit te stappen en hun favoriete *meisan-butsu* (plaatselijke specialiteit) aan te schaffen, met name de alom verkrijgbare *ekiben*, die dan in de trein wordt opgegeten.

Tsukemono

Japanse maaltijden gaan altijd vergezeld van *tsukemono*, kenmerkende, in Japanse stijl ingelegde groentes. Ze zijn waarschijnlijk ontstaan uit de noodzaak om voedsel te bewaren voor tijden van gebrek of zelfs hongersnood. Tijdens de Edo-periode, waarin ingelegde groentes een vast onderdeel van de maaltijd werden, ontstonden nieuwe ondernemingen: de *tsukemono-ya* (winkels waar *tsukemono* te koop zijn). De ingrediënten die hiervoor gebruikt worden verschillen enigszins per seizoen, maar veel voorkomende zijn onder andere Chinese kool, bamboe, raap, *kyuri* (Japanse komkommer), bladeren van de netelboom (*Celtis jessoensis*), *daikon*, gember, *nasu* (Japanse aubergine), *udo* (een soort asperge) en *gobo*.

Tsukemono voegen kleur toe aan een maaltijd, evenals uiteenlopende texturen die de hoofdgerechten soms missen, variërend van knapperig tot glibberig. Ook kunnen ze, bijvoorbeeld bij het eten van sushi's, dienen om de nasmaak van het ene hapje, bijvoorbeeld vette vis als *aji* (makreel), te laten verdwijnen door middel van een hapje ingelegde gember. Dankzij de *tsukemono* kan de subtiele smaak van bijvoorbeeld *ebi* (garnalen) dan toch volledig tot zijn recht komen.

Gerechten van het seizoen

In de Japanse keuken gaat de voorkeur uit naar verse producten: groente, fruit, vis en vlees van het seizoen. Het voorjaar is de tijd van verse vis, groentes uit de bergen en extra's als lotuswortel, hoefblad, hokjespeul en eetbaar chrysantenblad. Garneringen die kenmerkend zijn voor dit seizoen zijn bijvoorbeeld een takje van de Japanse peperboom, of fijngehakte voorjaarskruiden over de rijst. Een zeer gewaardeerde zomerse delicatessen is *ayu* (een spieringachtige vis), net als horsmakreel en tonijn. IJskoude tarwenodels en koude tofoe met geraspte gember worden in deze warme, vochtige periode veel geserveerd. In de herfst zijn eenpansgerechten populair, zoals *yudofu*: in water gekookte tofoe, geserveerd met sojasaus en citroensap. Ook worden er dan veel makreelgeep en

REIZEN DOOR JAPAN

Een gedetailleerde gids van het hele land, waarbij de belangrijkste bestemmingen met een cijfer (of letter) zijn aangegeven op de kaartjes (bijvoorbeeld ❶).

Een kara-mon in Nikko.

De eilanden van de Japanse archipel strekken zich uit voor de kust van China, Rusland en Korea. De keten van meer dan 6800 eilanden beslaat circa 380.000 km² en is in totaal ongeveer 2800 km lang. Japan heeft meer dan 127 miljoen inwoners - twee keer zoveel als Italië, op een landoppervlak van vergelijkbare grootte.

Bijna eenderde van de Japanse bevolking - ruim 42 miljoen mensen - woont in de regio Kanto op het grootste eiland, Honshu, waar ook de hoofdstad Tokio ligt. De omgeving van Tokio is bijzonder interessant, met in het noorden onder andere Nikko en het magnifieke shintocomplex Tocho-gu, in het zuiden Yokohama en de oude hoofdstad Kamakura en in het zuidwesten de iconische, met eeuwige sneeuw bedekte berg Fuji. In Centraal-Honshu (Chubu) vindt u zowel de grote industriestad Nagoya als de prachtige berglandschappen van de Japanse Alpen.

In het noorden van Honshu ligt de landelijke regio Tohoku. Hoewel de oostkust van dit gebied is verwoest door de aardbeving en de tsunami van 2011 is het binnenland grotendeels ongeschonden gebleven. Enkele hoogtepunten zijn de rustige Tono-vallei en het op een berghelling gelegen tempelcomplex Yamadera. Het noordelijkste eiland van Japan, Hokkaido, staat bekend om zijn strenge winters en de schitterende natuur, bijvoorbeeld in het nationale park Daisetsuzan.

In de regio Kansai, enkele honderden kilometers ten westen van Tokio, bevinden zich enkele van de grootste bezienswaardigheden van Japan, zoals Kyoto - meer dan duizend jaar lang de hoofdstad van het land - en tal van magnifieke boeddhistische tempels, shinto-heiligdommen en zentuinen. De prachtige stad Nara is de culturele en kunstzinnige bakermat van het land. Eveneens in Kansai ligt Osaka, de tweede stad van Japan, die bekendstaat om zijn bruisende uitgaansleven.

Verder zuidwaarts liggen de regio Chugoku op Honshu en de rustige eilanden Shikoku en Kyushu. De befaamdste bezienswaardigheid van Chugoku is de stad Hiroshima, terwijl op Shikoku 88 tempels langs een eeuwenoude pelgrimsroute staan. Dankzij het zachte klimaat, de warme bronnen en de actieve vulkanen heeft Kyushu een heel andere sfeer dan de rest van Japan.

Ten slotte zijn er de eilanden van Okinawa, die zich ten zuidwesten van Kyushu uitstrekken. Ze hebben een unieke cultuur; ook vindt u er de mooiste stranden en de beste duiklocaties van Japan. □

De warme bronnen van Beppu, Kyushu.

In deze buurt staat ook het interactieve museum **Taiko-kan** (Trommelmuseum, wo. t/m zo. 10.00-17.00 uur), waar tientallen verschillende soorten trommels te zien (en te bespelen) zijn. Het is te vinden aan de kruising van de Kaminari-dori en de Kokusai-dori, boven een winkel met boeddhistische en shintoïstische parafernalia.

Enkele straten ten oosten van dit museum staat het Nimi-gebouw, dat bekrond wordt door de reusachtige kop van een kok met koksmuts. Hier vindt u **Kappabashi Dogugai** ㊟ ('Kappabashi Keukenstad'), waar restaurant- en keukenbenodigdheden worden verkocht. Fascinerend is de enorme uitstalling met van plastic gemaakte gerechten zoals in de vitrines van restaurants te zien zijn, zoals sushischotels en borden spaghetti waarboven een vork in de lucht hangt.

Ten oosten van de Senso-ji stroomt de **Sumida-gawa**, die uitmondt in de Baai van Tokio. De uitgang van de Ginza-lijn, Tokio's eerste metrolijn, die in 1927 in gebruik werd genomen, bevindt zich bij de Azuma-bashi (Azuma-brug). Aan de overkant van de rivier ziet u een

van de opvallendste bouwwerken van het moderne Tokio, de 634 m hoge, in 2012 gereedgekomen telecommunicatietoren **Tokyo Sky Tree** ㊟ (uitkijkplatform dagelijks open 8.00-22.00 uur, www.tokyo-skytree.jp). De Sky Tree, het op één na hoogste bouwwerk ter wereld, is een populaire toeristische attractie, vooral vanwege het uitkijkplatform op 450 m hoogte. Hier vlakbij staat het hoofdkantoor van de **Asahi-brouwerij**. De ontwerper had een glas goudgeel bier voor ogen, compleet met een schuimkraag en druppels schuim die langs het glas aflopen, maar de plaatselijke bevolking heeft het vanwege de associaties die de 'schuimkraag' oproept de bijnaam *unchi biru* ('hondedrolgebouw') gegeven.

ZUID-TOKIO

Roppongi en Minato

Even ten zuidwesten van het keizerlijk paleis ligt een gebied dat erg in trek is bij buitenlanders die in Tokio wonen: **Minato-ku**, een stadsdeel (*ku*) dat bestaat uit de wijken Minamiaoyama, Akasaka, Roppongi, Nishiiazabu en Hiroo. Hier

DRUK KRUISPUNT

Roppongi Crossing is tegenwoordig een van de drukste kruispunten ter wereld. Dat was in de tijd van de Amerikaanse bezetting wel anders; zoals Robert Whiting in zijn boek *Tokyo Underworld* schrijft bevonden zich hier slechts 'een politiepост, een boekwinkeltje en twee onbebouwde terreinen. 's Nachts waren de straten in deze buurt zo verlaten dat de inwoners beweerden dat het er spookte'.

De reusachtige lantaarn van de Senso-ji.

een typische boerengemeenschap, waar de bewoners nog met hard werken hun brood verdienen. Een verblijf in een van de *gassho-zukuri*, waarvan een aantal verbouwd is tot pension, is een onvergetelijke ervaring.

Het gehucht **Suganuma**, 10 km van Ogimachi, bestaat uit slechts veertien huizen, waaronder tien *gassho-zukuri*. Er zijn twee interessante musea, **Gokayama Minzoku-kan** en **Ensho-no-Yakata** (dagelijks open 9.00-16.00 uur). In het eerste zijn gebruiksvoorwerpen te zien, het tweede is gewijd aan de klandestiene productie van buskruit.

Ainokura, 8 km verder naar het noorden, is eveneens een juweeltje van platte-landsarchitectuur. Hoewel het vanaf het dorp Shimonashi een halfuur lopen is, omhoog over een helling, trekt het veel bezoekers. In **Ainokura Minzoku-kan** (dagelijks open 8.30-17.00 uur) wordt interessante kunstnijverheid vervaardigd, zoals handgemaakt speelgoed en *washi*-papier, maar de meeste bezoekers komen in de eerste plaats vanwege de spectaculaire ligging van het dorp en de schitterende wandelpaden over dichtbeboste hellingen.

Kamikochi

In zijn roman *Het huis van Nire* schrijft de Japanse auteur Kita Morio, 'In het al wijkende licht van de avondschemering staken de reeksen pieken van de Japanse Alpen scherp tegen de hemel af, als een reusachtig kamerscherm.' Het hooggelegen dal **Kamikochi** ㉘, waar de berg Hotaka hoog bovenuit torent, is in elk jaargetijde van een welhaast onaardse schoonheid.

Het Kamikochi-dal maakt deel uit van het **nationale park Chubu-Sangaku**, gelegen in het deel van de prefectuur Nagano dat bekendstaat als Azumi. Als u vanuit de trein of de auto bergpieken weerspiegeld ziet in de heldere meertjes van de rivier de Azusa weet u dat u het dal hebt bereikt.

Dit gebied trekt grote aantallen natuurliefhebbers, waardoor het er soms onaangenaam druk kan zijn. Als u op zoek bent naar rust kunt u Kamikochi het best bezoeken op een doordeweekse dag in de zomer, in het begin van oktober of in de lente, kort nadat de bergweg (die vanwege de sneeuw van 15 november tot 22 april is afgesloten) weer is geopend.

NAGANO-TOKIO

Voor de Olympische Spelen van 1998 werd een hogesnelheidslijn aangelegd die Nagano rechtstreeks verbindt met het hoofdstation van Tokio. Sindsdien komen er veel meer bezoekers. De reis vanuit Tokio duurt drie kwartier.

Het kasteel van Matsumoto.

KYOTO

De voormalige keizerlijke hoofdstad is in de Tweede Wereldoorlog gespaard gebleven voor bombardementen. Het verbluffend mooie bouwkundige erfgoed uit een soms ver verleden is er verrassend goed bewaard gebleven.

Tokio mag dan de hoofdstad van Japan zijn, maar in kunstzinnig en cultureel opzicht kan geen enkele Japanse stad zich meten met **Kyoto** ❶, waar 17 bouwwerken tot Werelderfgoed zijn uitgeroepen.

Wie echter een rustige, idyllische stad verwacht, komt bedrogen uit. Kyoto is de op vijf na grootste stad van Japan, met een bevolking van bijna 1,5 miljoen. Het is er hectisch en in het nieuwe deel van de stad is weinig moois te ontdekken. Om plaats te maken voor moderne woningen zijn tijdens de razendsnelle naoorlogse modernisering tienduizenden prachtige traditionele oude huizen (*kyo-machiya*) afgebroken. Deze hadden eenvoudige houten gevels met verspringende rechthoekige patronen, met rijstpapier gespannen schuifdeuren, lemen muren met smalle ramen, veel latwerk en zonweringen van riet en bamboe. De onderkant van de huizen was voorzien van *imuyarai* (latwerk van gebogen bamboelatten), dat diende als een buffer tegen vervuiling en beschadiging door mens, dier en verkeer.

Kyoto wordt aan drie kanten ingesloten door bergen. Begin april verschijnen de kersenbloesems en in mei staan tal van andere bomen en planten in bloei. Juni is regenachtig en mistig, wat als voordeel heeft dat er dan minder toeristen zijn. De vochtige hitte van de zomer wordt verlicht door verkoelende briesjes uit de bergen. September en oktober hebben een heel aangename temperatuur. De roodbruine en oranje herfstkleuren verschijnen in november; dit is

dan ook een van de drukste maanden. December en januari zijn vaak kil, maar zonnig, en in februari en maart kan er wat sneeuw vallen, waardoor in de oude tempeltuinen een sprookjesachtige sfeer hangt. Bedenk dat toeristen uit andere delen van Japan ook weten wat de mooiste tijd is om Kyoto te bezoeken - in de lente en de herfst doet u er goed aan om ruim van tevoren te boeken.

De geschiedenis van Kyoto

Bijna 1100 jaar lang, van 794 tot 1868, was Kyoto de verblijfplaats van de Ja-

Kinkaku-ji, het Gouden Paviljoen.

kruisiging in het park **Nishizaka-koen**, dicht bij **Nagasaki-eki** **A** (station Nagasaki) in het noorden van het stadscentrum, staat een herdenkingsteken met de bijbehorende, in 1962 gebouwde herdenkingshal (dagelijks open 9.00-17.00 uur).

Na de door christenen geleide Shimbara-opstand van 40.000 boeren in 1637, in het gebied ten zuiden van Nagasaki, werd het christendom ongenadig vervolgd. Om herhaling te voorkomen besloot de shogun het land volledig af te sluiten voor Europese invloeden - pas meer dan twee eeuwen later kwam hier (voor de Japanners noodgedwongen) een einde aan. Er was echter één uitzondering: de nederzetting op **Dejima** **B** (Decima) in de haven van Nagasaki, ten zuiden van het huidige station Nagasaki. Dit kunstmatige eilandje, dat tegenwoordig deel uitmaakt van het vasteland, was aangelegd voor Portugese kooplieden, maar werd, nadat de Portugezen in 1638 het land uit waren gezet, bezet door de Hollandse VOC. De kooplieden mochten niet buiten het kleine, ommuurde eilandje komen (Dejima was ongeveer even groot als de

Dam in Amsterdam) en contact met Japanners was beperkt tot een kleine kring van ambtenaren, kooplieden, prostituees en, in latere jaren, wetenschappers.

Aangezien er tot 1854 geen andere Europeanen in Japan werden toegelaten, was al het nieuws over ontwikkelingen in de westerse technologie en cultuur dat tot Japan doordrong afkomstig uit deze nederzetting, waar overigens nooit meer dan twintig Hollanders tegelijk hebben verbleven. In het nabijgelegen museum **Shiryokan** (dagelijks open 9.00-17.00 uur) zijn herinneringen aan het oude Dejima te zien.

Evenals de Hollanders moesten ook de Chinezen van Nagasaki (van wie de meesten afkomstig waren uit Fujian aan de zuidkust van China) gedwongen in een ommuurd ghetto wonen, maar de beperkingen van hun bewegingsvrijheid werden minder streng gehandhaafd. De Chinezen in Nagasaki hebben de enige puur Chinese bouwwerken van Japan nagelaten, evenals een van de drie nog bestaande Chinese wijken van het land (de andere bevinden zich in Yokohama en Kobe). Langs de smalle, bochtige straatjes van **Shinchimachi** staan tallo-

KOGELVIS

Fugu (kogelvis), de plaatselijke specialiteit, is naar verluidt het lekkerst in de winter. Als hij niet op de juiste wijze is bereid is het vlees dodelijk giftig. Wie kogelvis wil proberen, kan dan ook alleen in een gespecialiseerd visrestaurant terecht. Kogelvis mag alleen bereid worden door koks die hiervoor een speciale opleiding hebben gevolgd - en dat is te merken aan de prijs.

Het Vredesbeeld in het Vredespark, Nagasaki.

REISINFORMATIE

Vervoer

Reizen naar Japan	358
Met het vliegtuig.....	358
Met de boot	359
Vervoer in Japan	359
Bij aankomst	359
Openbaar vervoer	361
Met een huurauto	362

Accommodatie

Hotels.....	363
Online boeken	363
Tokio en omgeving.....	364
Het noorden	366
Kansai.....	367
Het zuiden.....	369

Uit eten

Goedkoop eten en drinken ..	371
Verschillende soorten restaurants.....	371
Etiquette	372
Vermeldingen in dit hoofdstuk	372
Tokio	372
Nagoya	374
Takayama.....	374
Kanazawa	374
Sendai.....	375
Aomori.....	375
Sapporo	375
Kyoto	376
Nara	376
Osaka	377
Kobe.....	377
Okayama.....	378
Hiroshima	378
Takamatsu	378
Matsuyama.....	378
Fukuoka	378
Nagasaki	379
Kumamoto.....	379
Kagoshima.....	379
Okinawa	379

Activiteiten

Kunst.....	380
Traditioneel theater	380
Overig theater.....	380
Concertzalen	380
Musea en galeries.....	381

Uitgaan.....	381
Tokio en Nagoya	381
Het noorden	381
Kansai.....	381
Het zuiden	381
Theeceremonies	381
Festivals	382
Januari	382
Februari	382
Maart	382
April.....	382
Mei.....	382
Juni.....	383
Juli.....	383
Augustus.....	383
September.....	383
Oktober.....	383
November.....	383
December.....	383
Winkelen	383
In en rond Tokio.....	384
Buiten Tokio.....	386
Sport	387
Excursies.....	388
Bustochten	388
Stadswandelingen	388
Boottochten	389
Tochten met een taxi.....	389
Buitenactiviteiten	389
Avontuurlijke sporten.....	389
Duiken	389
Wandelen	389
Skiën en snowboarden	389
Surfen	389
Op reis met kinderen	389

Praktische informatie

Adressen	391
Alarmnummers.....	391
Alleenreizende vrouwen	391
Ambassades en consulaten	391
Badhuizen.....	392
Bagage	392
Douanevoorschriften.....	392
Elektriciteit.....	393
Entreegeld.....	393
Etiquette	393
Fooi	394
Fotografieren	394
Gehandicapte reizigers	394
Geldzaken	395
Gezondheid en medische zorg.....	395
Gidsen en touroperators	396

Homoseksualiteit	396
Internet	397
Kaarten	397
Kleding.....	397
Klimaat.....	397
Maten en gewichten.....	397
Media	397
Officiële feestdagen	398
Openingstijden	398
Post	398
Reisbudget.....	399
Reizen met kinderen	399
Telecommunicatie	399
Tijdzone.....	400
Toeristische informatie.....	400
Toiletten	400
Tolken en vertalers	400
Veiligheid en criminaliteit.....	400
Verloren voorwerpen	401
Websites	401
Zakenreizigers	401

Taal

Algemeen	402
Uitspraak.....	402
Grammatica.....	402
Belangrijke woorden en zinnen.....	402
Winkelen	403
Reizen met de trein	403
Tijd	403
In een hotel.....	403
In een restaurant.....	403
Bezienswaardigheden.....	404
Getallen.....	404

Lezenswaard

Andere <i>Insight Guides</i>	405
Fictie	405
Geschiedenis.....	405
Kookboeken.....	405
Maatschappij en cultuur	405
Reizen	406

Fotoverantwoording	407
Colofon.....	408
Index	409

V ERVOER

REIZEN NAAR EN VERVOER IN JAPAN

REIZEN NAAR JAPAN

NB. Alle in dit hoofdstuk genoemde prijzen zijn per eind 2016.

Met het vliegtuig

Bij Tokio, de toegangspoort tot Japan, liggen twee internationale vliegvelden: **New Tokyo International Airport** (Narita), 66 km ten oosten van het stadscentrum, en **Tokyo International Airport** (Haneda), 20 km ten zuiden ervan. Narita is de belangrijkste internationale luchthaven van Japan. Op Haneda landt wel een aantal internationale vluchten, maar dit vliegveld is in de eerste plaats een knooppunt voor binnenlands vliegverkeer.

Narita Airport

Narita Airport ligt onhandig ver van de stad, maar sinds de in 2009 gereedgekomen uitbreiding en renovatie zijn de voorzieningen en het serviceniveau sterk verbeterd. Er zijn twee terminals en twee landingsbanen. Beide terminals beschikken over geldwisselbalies, geldautomaten, restaurants en cafés, internetfaciliteiten, postkantoren en klinieken, evenals tal van winkels, al dan niet belastingvrij. Terminal 2 heeft een speelruimte voor kinderen, kamers waar men overdag een dutje kan doen, en douches.

Vlucht- en algemene informatie: tel. 0476-348000, www.narita-airport.jp/en.
Toeristische informatie: tel. 0476-303383 (Terminal 1); 0476-345877 (Terminal 2).

Haneda Airport

Haneda is het belangrijkste vliegveld van Tokio voor binnenlandse vluchten. Beide grote Japanse luchtvaartmaat-

schappijen - Japan Air Lines (JAL) en All Nippon Airways (ANA) - verzorgen van hieruit vluchten naar een groot aantal bestemmingen in heel Japan. Sinds de opening van de nieuwe internationale terminal in 2010 landen op Haneda ook vluchten uit verschillende buitenlandse steden, zoals Londen, New York, Parijs, Bangkok en Beijing.

Haneda's twee binnenlandse terminals zijn fraai ontworpen. U vindt er Japanse, westerse en Chinese restaurants, cafés, winkels, een postkantoor, informatiebalies en een boekwinkel. De moderne internationale terminal heeft vergelijkbare faciliteiten. Hier is een van de verdiepingen ontworpen in de stijl van een stad uit de Edo-periode.

Luchthaveninformatie: tel. 03-57578111, www.haneda-airport.jp (internationaal), www.tokyo-airport-bldg.co.jp (binnenlands).

Osaka-Kansai Airport

Kansai International Airport (www.kansai-airport.or.jp/en) in Osaka is de voornaamste luchthaven voor de regio Kansai, met name voor Osaka, Kyoto en Kobe. De KLM verzorgt rechtstreekse vluchten naar Osaka. De faciliteiten zijn goed en vervoer naar de stad is snel en efficiënt.

Central Japan International Airport, Nagoya

Deze internationale luchthaven (www.centrair.jp/en), die algemeen bekendstaat als Centrair, is handig gelegen - ongeveer halverwege tussen Tokio en Osaka. Er lopen vliegtroutes van en naar enkele Europese steden (maar niet rechtstreeks vanuit Nederland en België) en naar en van bestemmingen in Azië, zoals Singapore, Bangkok en Hongkong.

Fukuoka Airport

Dit is de grootste internationale luchthaven in het westen van Japan (www.fuk-ab.co.jp/english), met vluchten van en naar Aziatische steden en tal van binnenlandse bestemmingen.

Naha Airport

De enige internationale vluchten die op Naha International Airport op Okinawa (www.naha-airport.co.jp/en) landen zijn afkomstig uit Hongkong, Shanghai, Taipei en Seoul.

Niigata Airport

De belangrijkste internationale luchthaven in het noorden van Japan is Niigata (www.niigata-airport.gr.jp), met verbindingen naar Harbin, Shanghai, Xian, Guam, Vladivostok en andere Aziatische bestemmingen. Ook landen er tal van binnenlandse vluchten.

New Chitose Airport, Sapporo

Dit is het belangrijkste vliegveld van het eiland Hokkaido (<http://www.new-chitose-airport.jp/en>). Het ligt even buiten Sapporo. Naast tal van binnenlandse bestemmingen vertrekken hier ook vluchten naar Seoul, Taipei, Beijing, Shanghai, Hongkong en Bangkok.

Andere luchthavens

Een aantal kleinere luchthavens, bijvoorbeeld in Nagasaki, Kumamoto en Kagoshima, kunnen handig zijn voor vluchten naar en van Zuid-Korea, Hongkong, China en andere bestemmingen in Oost-Azië.

Vliegen vanuit Nederland en België

De KLM (www.klm.nl) verzorgt als enige maatschappij vanuit Nederland rechtstreekse vluchten naar Tokio en Osaka. De prijs is sterk afhankelijk van de data waarop u reist. Dikwijls kunnen vluchten met overstap met

A ACCOMMODATIE

HOTELS, JEUGDHERBERGEN, LOGIES EN ONTBIJT

Hotels

Er zijn in Japan meer dan genoeg hotels, maar ze zijn lang niet allemaal van internationaal niveau. Hotels die dat wel zijn, vallen meestal in de hogere prijscategorie. Overigens betaalt u meestal in de eerste plaats voor de locatie, en niet zozeer voor luxe en het niveau van de service. De in dit hoofdstuk vermelde prijs-categorieën gelden voor een tweepersoonskamer.

Veel hotels hebben alleen kamers met twee eenpersoonsbedden. In een aantal kamers (en in goedkope accommodatie soms op een hele verdieping) is roken toegestaan. Hotelkamers zijn vaak klein; dat kan zelfs gelden voor een kamer van ¥ 20.000 in een luxueus hotel. Zogenaamde *business hotels* (populair bij Japanse zakenlieden) behoren meestal tot de eenvoudige middenklasse en hebben piepkleine kamers. Kleinere hotels hebben over het algemeen minder faciliteiten. De meeste *business hotels* en hotels in westerse stijl beschikken over gratis wifi of breedbandinternet, maar dit is niet altijd het geval in traditionele accommodatie als *ryokan* (herbergen in Japanse stijl). In de meeste hotels en alle *ryokan* liggen voor de gasten een *yukata* (lichte kimono), tandenborstel, scheermesjes en dergelijke klaar.

De prijzen van hotels in westerse stijl variëren van ¥ 8000-50.000. Sommige hotels beschikken ook over kamers in Japanse stijl, een mooi aangelegde tuin en/of restaurants met zowel westerse als Japanse gerechten.

Capsule hotels, die altijd dicht bij grote stations liggen, bieden slaappleaatsen die nauwelijks groter zijn dan

in een Apollo-capsule. Ze zijn wel voorzien van televisie, airco, een radio en een wekker. Sommige van deze complexen beschikken over douches, bad, sauna en soms een restaurant. De prijs ligt rond de ¥ 3000. De meeste zijn alleen voor mannen, maar sommige hebben ook een verdieping voor vrouwen.

Wie de traditionele Japanse sfeer wil proeven moet in een *ryokan* zijn. De kosten bedragen ¥ 9000-30.000 per persoon, afhankelijk van de badfaciliteiten en het restaurant. De meest luxueuze *ryokan* zijn nog veel duurder.

Er zijn ongeveer 80.000 *ryokan* in Japan, waarvan er 1200 lid zijn van de Japan Ryokan Association (JRA, www.ryokan.or.jp). De gasten slapen in kamers met tatamimatten op een futon. *Ryokan* hebben meestal grote gemeenschappelijke baden, gescheiden voor mannen en vrouwen (vaak met water uit een warme bron), evenals gewone badkamers bij de kamer. Sommige *ryokan* beschikken over een eigen warme bron. In de duurdere *ryokan* worden zowel het ontbijt als de avondmaaltijd op de kamer geserveerd, maar meestal ontbijt men in een grote eetzaal.

Minshuku zijn kleine, door een familie beheerde bed and breakfasts in particuliere woningen. Van de gasten wordt verwacht dat ze hun eigen futon en beddegoed opvouwen en overdag wegbergen. Een *minshuku* is ideaal voor wie een indruk wil krijgen van het dagelijks leven in Japan. De prijzen beginnen bij ¥ 5000.

De **Japanese Inn Group** (c/o Global Network Corporation, M/B Building 2F, 382 Motohonnoji-cho, Nakagyo-ku, Kyoto-shi, Kyoto 600-8118, tel. 06-62253611, www.japaneseinn.com) verzorgt boekingen

voor traditionele Japanse herbergen, meestal met tatamimatten op de vloer, futons als bed, *yukata* en een bad in Japanse stijl. Bij de Japanese Inn Group zijn ongeveer 90 *ryokan*, hotels, *minshuku* en pensions in heel Japan aangesloten - over het algemeen kleine, door een gezin beheerde accommodatie met een gezellige sfeer en betaalbare prijzen (per persoon ¥ 4000-10.000, exclusief maaltijden).

Hoofdkantoor: c/o Turtle Inn Nikko, 2-16 Takumi-cho, Nikko-shi, Tochigi 321-1433, tel. 075-7087433.

Reserveringen: c/o Global Network Corporation, M/B Building 2F, 382 Motohonnoji-cho, Nakagyo-ku, Kyoto-shi, Kyoto 600-8118, tel. 075-7087433.

Minshuku Network Japan, 1F, Toka Building, 3-11-8 Hirai, Edogawa-ku, Tokyo 132-0035, tel. 0120-076566 (men spreekt Engels), www.minshuku.jp, ma. t/m za. 11.00-21.00 uur. Gemiddelde prijzen ¥ 6000-13.000 per persoon met twee maaltijden. Reserveringen van buiten Japan alleen per e-mail.

Online boeken

Er zijn in Japan tal van websites om accommodatie te boeken, maar de meeste zijn alleen in het Japans. De beste sites in het Engels zijn:

Japanican: meer dan 4000 hotels en *ryokan*; er kunnen ook geheel verzorgde arrangementen worden geboekt. Dit is een van de beste Engelstalige boekingsites van Japan; www.japanican.com.

Rakuten: populaire tweetalige site voor online winkelen (van cd's tot auto's), en een reisafdeling met meer dan 5000 hotels, *ryokan* en andere vormen van accommodatie, <http://travel.rakuten.com>

UIT ETEN

RESTAURANTS EN CAFÉS

Japan is een paradijs voor liefhebbers van goed eten, en om alle mogelijkheden recht te doen zou een complete gids nodig zijn (voor een overzicht van de Japanse keuken zie blz. 115). Om in Japan een restaurant te vinden is niet moeilijk, want die zijn er volop. In sommige straten rijgen de restaurants zich zelfs aaneen, vindt u gebouwen vol restaurantjes of zijn zelfs hele blokken aan eten gewijd.

In dit hoofdstuk vindt u tal van suggesties voor goede eetgelegenheden in de meeste regio's die in deze gids besproken worden, met name restaurants waar u de mogelijkheid hebt om klassieke Japanse gerechten en plaatselijke gerechten te proeven. Als u een McDonald's, een winkel waar u een *bento*-lunchbox kunt kopen of gewoon een café of expressobar zoekt, kunt u om het even welke straat inlopen, maar als u iets bijzonders wilt, kijk dan hier.

Goedkoop eten en drinken

Japan heeft nog steeds last van de nasleep van de economische recessie van eind jaren tachtig van de vorige eeuw. Als gevolg daarvan is de concurrentie in de restaurantwereld in het hele land groot. Vooral de lunchmenu's zijn erg aantrekkelijk. Kortingen gelden dan in alle soorten restaurants, zelfs in de restaurants in de van oudsher duurder wijk als Ginza in Tokio.

Voor Japanners is het heel gewoon om een maaltijd (met name een lunch voor tijdens het werk) te kopen in een buurtwinkel, zoals 7-Eleven, Lawson of Family Mart. Vanwege de concurrentie onder buurtwinkels wordt kant-en-klaar voedsel dagelijks vers bereid. Misschien is het culinair niet hoogstaand, maar de prijs-kwaliteit-

verhouding is erg gunstig - veel gerechten kosten slechts circa ¥ 450. Veel restaurants bieden gunstig geprijsde keuzemenu's voor de lunch aan, soms voor nog geen ¥ 600. In fastfoodrestaurants zijn deze verkrijgbaar voor circa ¥ 350.

In restaurants waar veel gezinnen komen, zoals Denny's, Coco's en Volks, wordt een kopje koffie dikwijls na de eerste kop gratis opnieuw gevuld - al zult u ergens anders veel goedkopere opties vinden. Wie de kosten wil beperken, kan het best restaurants in de middenklasse, *izaka-ya* (een soort eetcafé), straatstalletjes en buurtwinkels opzoeken.

In de wat hogere prijsklassen moet u in de meeste goede restaurants toch wel rekenen op minimaal circa ¥ 3000 per persoon, exclusief drankjes. Gemiddeld kan een avondje uit eten in een wat chiquere buurt oplopen tot bedragen rond de ¥ 10.000.

Foaien worden bijna nergens verwacht in Japan. Sommige restaurants, doorgaans de wat duurder, rekenen 10 tot 15 procent bedieningsgeld extra. Sommige *izaka-ya* en gelegenheden in de middenklasse brengen een vast bedrag van enkele honderden yen extra per tafel in rekening.

Als u alleen een drankje wilt zonder eten te bestellen (wat in de meeste *izaka-ya* wél de bedoeling is) is een *tachinomiya* (een bar waar de gasten staan) de beste en goedkoopste optie. Een mediumgroot glas bier van de tap of sake kost in dit type bar circa ¥ 300. Een andere optie is een westers aandoend café, waarvan er genoeg te vinden zijn in de grotere steden - al betaalt u er na het (in de meeste cafés aangehouden) *happy hour* van 17.00 tot 19.00 uur voor een glas bier minimaal ¥ 800.

Verskillende soorten restaurants

Er zijn ontelbaar veel mogelijkheden om iets te eten en te drinken in Japan. Aan de goedkope kant van het spectrum vindt u, naast de voornoemde mogelijkheden, plaatselijke fastfoodzaken als Yoshinoya, waar de specialiteit *gyu-don* (een kom rijst met daarop gestoofd rundvlees en uien) is, concurrenten als Matsuya, die naast de *gyu-don* ook goedkope curry met rijst serveren.

Wat duurder zijn de talloze *teishoku*-restaurants, die met keuzemenu's tussen de middag veel klanten trekken. Ze serveren huiselijke kost - het klassieke trio van rijst, ingelegde groente en misosoep plus een hoofdgerecht als vis of gepaneerd varkensvlees. Vanwege de overweldigende concurrentie in de grote steden (Tokio heeft alleen al 15.000 geregistreerde restaurants) kan men er altijd goed eten voor circa ¥ 1000, en dikwijls onder de circa ¥ 800. Er zijn talloze andere restaurants in dezelfde prijscategorie, gespecialiseerd in *ramen*, *soba*-noedels of andere gerechten. Wie door de hoofdstraat van een plaats of stad loopt, komt talloze mogelijkheden tegen. Plastic voorbeeldgerechten in de etalage of menukaarten met foto's erbij maken het gemakkelijker om te kiezen.

Izaka-ya zijn ideaal om tijdens een diner verschillende gerechten te proeven met een drankje erbij zonder al te veel uit te geven. Elke regio in Japan kent zijn eigen traditionele gerechten en er zijn talloze restaurants die gespecialiseerd zijn in één enkel gerecht of regionale keuken. De meeste zijn traditioneel ingericht, de gerechten zijn wat verfijnder dan in een *izaka-ya* en de prijzen variëren van

A CTIVITEITEN

KUNST, UITGAAN, FESTIVALS, WINKELN, SPORT, EXCURSIES, BUITENACTIVITEITEN EN OP REIS MET KINDEREN

KUNST

De Japanse kunstscene loopt uiteen van traditioneel kabuki- en noh-theater tot experimenteel hedendaags theater (in Tokio dikwijls met voorzieningen in het Engels). De meeste keus hebt u in de grote steden, maar ook op plekken waar u dat niet verwacht kunt u voor verrassingen komen te staan, bijvoorbeeld op de eilanden in de Japanse Binnenzee en zelfs op het ruige eiland Sado voor de kust van Niigata. Voor actuele informatie over exposities en voorstellingen, zie hieronder en de lijst met websites op blz. 401.

Traditioneel theater

Tokio

Imperial Theatre

3-1-1 Marunouchi, Chiyoda-ku
Tel. 03-32137221

Klassieke stukken, zowel uit het verleden als hedendaags.

Kabuki-theater (Kabuki-za)

4-12-15 Ginza, Chuo-ku
Tel. 03-67450333

www.kabuki-za.co.jp

Kabuki-za, het beste kabukitheater van het land, werd in 2013 na een langdurige renovatie heropend.

Engelse vertaling beschikbaar.

Meiji-theater (Meiji-za)

2-31-1 Nihonbashi-Hamacho, Chuo-ku
Tel. 03-36666666

www.meijiza.co.jp

Hedendaagse kaskrakers en samoeraidrama's. In het Japans.

National Noh Theatre

4-18-1 Sendagaya, Shibuya-ku
Tel. 03-34231331

www.ntj.jac.co.jp

Slechts eens per week in de namiddag. Alleen in het Japans.

National Theatre

4-1 Hayabusa-cho, Chiyoda-ku
Tel. 03-32657411

www.ntj.jac.go.jp

Voorstellingen om 12.00 en 16.40 uur. Zowel kabuki- als *bunraku*-voorstellingen. Engelstalige samenvatting via een koptelefoon.

Shimbashi Embujo

6-18-2 Ginza, Chuo-ku
Tel. 03-35412600

www.shimbashi-embujo.co.jp

Volkse samoeraidrama's, met veel tovenarij en gevechten.

Andere steden

Gion Corner

Yasaka Hall, Kyoto. Aan een voetgangersstraatje tussen de Shijo-dori en Higashioji-dori.

Tel. 075-5611119

www.kyoto-gioncorner.com

Elke dag voorbeelden van zeven vormen van Japanse uitvoerende kunst. Erg toeristisch, maar de moeite waard als u geen tijd hebt om een echte voorstelling bij te wonen.

Kanze Kaikan

Niomon-dori, Kyoto

Tel. 075-7716114

www.kyoto-kanze.jp

Noh- en *kyogen*-voorstellingen in Kyoto's belangrijkste theater voor deze toneelvormen.

Minami-za

Hoek Kawabata-dori en Shijo-dori in Gion, Kyoto

Tel. 075-5611155

Kyoto's oudste kabukitheater.

December is de topmaand, met een festival met de grote namen in kabuki.

National Bunraku Theatre

Drie minuten lopen van uitgang 7 van station Nipponbashi aan de Kintetsu-

Sakaisuji-lijn van de metro, Osaka.
Tel. 06-62122531

www.ntj.jac.go.jp

Osaka's traditionele poppentheater, alleen in januari, april, juni, juli en augustus.

Osaka Noh Hall

Even ten oosten van station Hankyu Umeda

Tel. 06-63731726

Een uitgebreid programma met *noh*-voorstellingen, waaronder gratis zaterdagochtendopvoeringen.

Osaka Shochiku-za

9-19-1 Dotonbori, Chuo-ku

Tel. 06-62142211

www.shochiku.co.jp

Kabuki in een fraai gerestaureerd theater aan het Dotonbori-kanaal.

Overig theater

Tokio

Session House

158 Yaraicho, Shinjuku-ku

Tel. 03-32660461

www.session-house.net

Experimenteel podium voor Japanse en buitenlandse solodansers.

Tokio Comedy Store

www.tokyocomedy.com

Comedy, sketches en satire van een groep Engelsprekende comedians, die optreden in zalen in heel Tokio (zie website voor het programma).

Concertzalen

Tokio

Bunkamura Orchard Hall

2-24-1 Dogenzaka, Shibuya-ku 150

Tel. 03-34779150

www.bunkamura.co.jp/orchard

Klassieke muziek.

Casals Hall

1-6 Kanda Surugadai, Chiyoda-ku

Tel. 03-32941229

www.nu-casalshall.com

Met name kamermuziek en kleine ensembles.

P PRAKTISCHE INFORMATIE

EEN HANDIG OVERZICHT VAN PRAKTISCHE INFORMATIE, IN ALFABETISCHE VOLGORDE

- A** Adressen 391
  - Alarmnummers 391
  - Alleenreizende vrouwen 391
  - Ambassades en consulaten 391
- B** Badhuizen 392
- Bagage 392
- D** Douanevoorschriften 392
- E** Elektriciteit 393
  - Entreegeld 393
  - Etiquette 393
- F** Fooien 394
  - Fotograferen 394
- G** Gehandicapte reizigers 394

- Geldzaken 395
- Gezondheid/medische zorg 395
- Gidsen en touroperators 396

- H** Homoseksualiteit 396
- I** Internet 397
- K** Kaarten 397
  - Kleding 397
  - Klimaat 397
- M** Maten en gewichten 397
  - Media 397
- O** Officiële feestdagen 398
  - Openingstijden 398
- P** Post 398

- R** Reisbudget 399
  - Reizen met kinderen 399
- T** Telecommunicatie 399
  - Tijdzone 400
  - Toeristische informatie 400
  - Toiletten 400
  - Tolken en vertalers 400
- V** Veiligheid en criminaliteit 400
  - Verloren voorwerpen 401
- W** Websites 401
- Z** Zakenreizigers 401

A **adressen**

Het vinden van het juiste adres kan vooral in de grote steden flinke problemen opleveren, zelfs voor taxichauffeurs. In steden als Tokio en Osaka worden adressen als volgt vermeld: eerst de *ku* (stadsdeel), vervolgens de *cho* of *matchi* (wijk), en dan de *chome* (een gebied van een paar huizenblokken). Een adres wordt in deze gids echter vertolkt als bijvoorbeeld: Regency Hotel, 5F, 4-9-11 Shibuya, Minato-ku. In Japan wordt de begane grond de eerste verdieping genoemd.

Als u er niet meer uitkomt kunt u altijd hulp vragen bij een plaatselijke politiepost, waar men gedetailleerde kaarten van de wijk heeft. De agenten zijn over het algemeen heel behulpzaam.

Alleenreizende vrouwen

Japan is geen gevaarlijk land voor alleenreizende vrouwen, hoewel het

betasten van vrouwen in overvolle treinen een hardnekkig probleem blijft, ondanks verschillende campagnes om daar een eind aan te maken. De betekenis van de term *seku-hara*

Alarmnummers

Politie: 110
Brandweer en ambulance: 119
Politie-info in het Engels: tel. 03-35010110 (ma. t/m vr. 8.30-17.15 uur).

Deze nummers kunnen vanaf elke telefoon gebeld worden zonder dat u munten hoeft in te werpen of een telefoonkaart te gebruiken.

Japan Helpline, 24 uur per dag informatie over en hulp met de meest uiteenlopende zaken, in het Engels. tel. 0570-000911, www.jhelp.com.

Medische informatie, tel. 03-52858181 in Tokio (in het Engels; ma. t/m vr. 5.00-22.00, za. en zo. 9.00-22.00 uur).

(ongewenste intimiteiten) begint eindelijk door te dringen tot de werkvloer, hoewel Japan in dit opzicht nog steeds achterblijft bij de meeste Europese landen en de VS. Ondanks vrouwonvriendelijke televisieshows (niet alleen laat op de avond) en mangastrips waarin seksueel geweld wordt verheerlijkt is het voor een alleenreizende vrouw in Japan veiliger dan in veel westerse landen.

Hoewel het voor vrouwen alleen niet is aan te raden om door de rosse buurten van de grote steden te lopen, is de kans klein dat twee vrouwen samen er problemen ondervinden - afgezien wellicht van schunnige opmerkingen.

Ambassades en consulaten

In Japan

Nederlandse ambassade in Tokio
 3-6-3 Shibakoen, Minato-ku
 Tokio 105-0011
 Tel. 03-57765400
japan.nlambassade.org

T AAL

DE TAAL BEGRIJPEN

Algemeen

Met Engels komt men op luchthavens en in grote hotels meestal een heel eind, maar daarbuiten wordt het een stuk lastiger.

De geschreven taal kent drie verschillende schrifttypen: twee oorspronkelijk Japanse, *hiragana* en *katakana*, die elk uit 46 karakters bestaan, en het veel ingewikkelder schrift met Chinese karakters, *kanji*. Wie een krant wil lezen, zal ongeveer 2000 daarvan onder de knie moeten krijgen.

Het is een gigantische opgave om zoveel *kanji* te leren (Japanners doen daar een groot deel van hun schooltijd over), maar zeker voor wie wat langer in Japan verblijft loont het de moeite om zich de *hiragana*- en *katakana*-karakters eigen te maken.

Hiragana is handig om bijvoorbeeld plaatsnaamborden op een station te kunnen lezen; op de perrons staan borden met de naam van het station in *hiragana*, zodat kinderen die nog geen *kanji* hebben geleerd kunnen zien waar ze zijn. De namen van stations worden meestal (maar niet altijd) ook in Romeins schrift (*romanji*) vermeld. *Katakana* wordt gebruikt voor het schrijven van woorden die van oorsprong niet-Japans zijn. Het menu van restaurants in westerse stijl is bijvoorbeeld dikwijls in *katakana* geschreven.

Uitspraak

De uitspraak van het Japans is niet moeilijk; er is slechts een klein aantal klinkers, die bovendien altijd op dezelfde manier worden uitgesproken. In dit opzicht is het Japans veel eenvoudiger dan de meeste westerse talen. In tegenstelling tot veel

Zuidoost-Aziatische en Chinese talen is het Japans geen tonale taal - de betekenis van een woord verandert niet met de toonhoogte waarop het wordt uitgesproken.

Klinkers hebben slechts één klank:

a - als de a in last

e - als de e in elk

i - als de ie in lied

o - als de o in lof

u - als de oe in roet

Als de i en de u in langere woorden tussen stemloze medeklinkers (ch, f, h, k, p, s, sh, t en ts) staan, zijn ze vrijwel toonloos. Zo wordt *Takeshita* uitgesproken als *Takesh'ta* en *sukiyaki* klinkt als s'k'yaki.

De uitspraak van het Japans lijkt eenvoudig, maar buitenlanders spreken woorden soms zo uit dat ze voor een Japanner onbegrijpelijk zijn. Dit is vooral te wijten aan de intonatie. Het Japans kent wel verschillen in intonatie, maar klinkt over het algemeen duidelijk 'vlakker' dan westerse talen. Het is van belang om lettergrepen niet te benadrukken; Nederlandssprekenden hebben bijvoorbeeld de neiging de nadruk te leggen op de tweede of derde

lettergreep van de naam *Hiroshima*, terwijl in het Japans geen van de vier lettergrepen wordt benadrukt.

Een andere bijzonderheid waar u op moet letten zijn de dubbele klinkers. Deze worden in transcriptie vaak aangegeven door een lijntje boven de klinker of eenvoudig door een dubbele klinker. Om deze lange klinkers op de juiste manier uit te spreken maakt u de klank van de klinker eenvoudig dubbel zo lang.

Belangrijke woorden en zinnen

Algemeen

Spreekt u Engels? *Eego ga dekimasu ka?*

Schrijf dat alstublieft op *Kaite kudasai*

Pardon? *Sumimasen?*

Ik begrijp het *Wakarimashita*

Ik begrijp het niet/ik weet het niet *Wakarimasen*

ja/nee *hai/ie*

oké *ookée*

sorry *sumimasen*

alstublieft *onagai shimasu*

(hartelijk) bedankt *(doomo) arigatoo*

Grammatica

Een **vragende zin** wordt gevormd door *ka* toe te voegen aan het werkwoord. Het werkwoord komt aan het eind van een zin; de basisregel voor de volgorde is onderwerp - lijdend voorwerp - werkwoord.

Zelfstandige naamwoorden hebben geen lidwoord (een, de, het) en erg weinig meervoudsvormen. Enkelvoud of meervoud wordt afeidelijk uit de context.

Persoonlijke voornaamwoorden worden in het Japans zelden

gebruikt. Gebruik voor 'u' of 'jij' de achternaam van de aangesproken persoon plus *-san*, of laat dit geheel weg als duidelijk is tegen wie u praat.

Ik - *watashi*; **wij** - *watashi tachī*.

Japanners gebruiken zelden **voornamen**, maar de achternaam, meestal gevolgd door *-san* (formeler door *-sama*), dat 'meneer' of 'mevrouw' betekent. Bij goede vrienden of kinderen wordt *-san* vaak vervangen door het informele *-chan* of *-kun*.